

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE. . . .

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzeti nedelji in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 237. — Štev. 237.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 11, 1939 — SREDA, 11. OKTOBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

DALADIER NE ZAUPA HITLERJU

Francija hoče nadaljevati vojno

PARIZ, Francija, 11. oktobra. — Ministrski predsednik Daladier je včeraj zavrnil Hitlerjeve mirovne predloge na podlagi nemško-ruske razdelitve Poljske ter izjavil, da se bo vojna nadaljevala.

S SVOJIMI MIROVNIMI PREDLOGI JE HITLER
NASTAVIL ZAVEZNIKOM PAST

Daladier je bil prvi, ki je v imenu zaveznikov odgovoril Hitlerju na njegov govor pretekli petek v nemškem državnem zboru ter rekel, da je Hitler s svojimi predlogi nastavljal zaveznikom past in da bo Hitler še dalje osvajal ozemlja z oboroženo silo in se bo še dalje pripravljaj na nova nasilja.

ANGLIJA IN FRANCIJA SE BOSTE BOJEVALI

Predno je Daladier govoril po radio, se je posvetoval s Chamberlainom ter je izjavil, da se boste Anglija in Francija bojevali toliko časa, dokler ne prisilite Nemčije, da prinese zanesljivo jamščino za varnost in trajni mir v Evropi.

ZAVEZNIKI HITLERJU NE MOREJO
VERJETI

Daladier je našteval Hitlerjeve dosedanje pridobitve ter rekel, da je po vsaki svoji pridobitvi izjavil, da Nemčija ničesar več ne zahteva, toda po nekaj mesecih si je osvojil zopet novo deželo. Zato se Francija boji. — je rekel Daladier, — da bo Hitler čez nekaj mesecev zahteval zopet kaj novega, ako Francija sedaj sklene mir z Nemčijo. Zato se morate Anglija in Francija bojevati dalje, ker hoče Hitler gospodariti celi Evropi.

HITLER ZOPET KLIČE PO MIRU

BERLIN, Nemčija, 11. oktobra. — Poteklo je komaj pet dni, ko je kancelar Hitler stavil zaveznikom svoje "zadnje" mirovne pogoje in ker od Anglije in Francije ni prišel na njegov govor nikak uraden odgovor, je zopet stopil na govorniški oder in je rekel, da je pripravljen skleniti mir. In zopet je zagrozil, da je Nemčija pripravljena bojevati se do konca, ako zavezniki zavrnejo njegove predloge.

Hitler je govoril ob priliki otvoritve sedme letne kampa-
nje za pomoč revežem v Sportpalastu v Berlinu.

NAPACHNO POROČILO O PREMIRJU

BERLIN, Nemčija, 11. oktobra. — Iz neznanega vira se je po Berlinu nanadoma raznesla vest, da je bilo sklenjeno premirje in naenkrat so bile ulice polne veseliga prebivalstva, ki je v divjem veselju praznovalo veselo novice. Njihovo veselje pa je podrla radio postaja, ki je naznanila, da tozadnevna vest nima nikake podlage in da je samo "angleška šala." Poročilo o premirju se je bliskoma razneslo po celi Nemčiji in veliko veselje prebivalstva je prešlo že v historijo.

NAJBOLJŠE NEMŠKE ČETE NA FRONTI

PARIZ, 11. oktobra. — Zadnje štiri dni je bila nemška infanterija na fronti ob Reni in Mozeli zelo delavna. Francoško vrhovno poveljstvo je izvedelo, da so bili na fronto poslani najboljši nemški vojaki, najbrže so prišli iz Poljske. Do sedaj sp bili v Siegfriedovi črti samo napol izvežbani rezervisti, sedaj pa so jih nadomestili vojaki, ki so videli boje na Poljskem. Ti vojaki ne zbeže pri prvih streljih, kot so zbežali prejšnji, temveč se zakrijejo, dokler ne pride sovražnik tako blizu, da morejo nanj metati ročne granate.

OMEJITVE V VATIKANU

VATIKANSKO MESTO, 10. okt. — Včeraj so bila izdane naslednje odredbe: Vsi vhodi, vodeči v papežovo državo, morajo biti ob polđvanajstih zvečer zaprti, gazolin si zamorejo nabaviti samo šoferji državnih avtomobilov in diplomati, ki zastopajo svoje države pri Vatikanu.

NEMCIJA ČASTI SPOMIN GENERALA WERNERJA V. FRITSCHA, KI JE PADEL V VOJNI



Prizor na Unter den Linden 26. septembra v Berlinu ob priliki pogrebnih obredov za generala Wernerja von Fritscha, ki je bil nekod vrhovni poveljnik nemške vojske, in ki je bil ubit pred Varšavo 22. septembra. Sedanji nemški vr-

hovni poveljnik general Walter von Brauchitsch govori v slovo svojemu bivšemu tovarišu. Na skrajni leviči stoji felmaršal Hermann Goering. Von Fritsch je bil pokopan na berlinskem vojaškem pokopališču.

Onstran morja

NA BALKANU SKLEPAJO PRIJATELJSTVA
Italija ponuja novo prijateljstvo Jugoslaviji in Madžarski. Male države se boje vojne.

BUDEPEŠTA, Madžarska, 9. oktobra. — Italija je Jugoslaviji in Madžarski ponudila novo prijateljsko pogodbo, kar je v veliki meri zmanjšalo napetost, ki je vladala v jugovzhodni Evropi, odkar se je pričela vojna.

Italijanska radio postaja je sporočila, da so v teku pogajanja, ki bodo najbrže dovedlo do pogodbe za medsebojno vojaško pomoč.

Poročila o takih pogajanjih so bila poluradno potrjena v Beogradu in enaka poročila je bilo slišati tudi v Bukarešti.

Vsled poročil o pogajanjih so se balkanske države zelo odahnille ter upajo, da ne bodo zapletene v vojno, zlasti še, ker je Italija trdno sklenila ostati nevtralna v sedanji vojni.

Ko je Hitler v svojem govoru izjavil, da boste Nemčija in Rusija uredili probleme v jugovzhodni Evropi, se je Italija takoj zdramila in hoče za gotoviti svoje politično stališče na Balkanu.

Ker se male države na balkanskem polotoku bolj boje vojne kot pa bi gojile željo po povračilu ali naščevanju zaradi starih krivic, ki so jim bile prizadete, bo Italija zlahka pridobila privrženke na podlagi obljube, da bo pomagala vzdržati mir in nevtralnost.

Nek jugoslovanski vir pravi, da so sedanja pogajanja samo pričetek nekaj večjega, kot pa samo pogodba.

Ako se boste Jugoslavija in Madžarska tesneje približali Italiji, tedaj jima boste sledili tudi Romunska in Bolgarska.

Jugoslavija in Bolgarska sta se poleti sporazumeli, da boste nasledovali skupno vnanjo politiko. Jugoslavija in Romunska pa ste že stari balkanski zavezniki, ki se vedno posvetu-
ukrepa v vnanji politiki.
Italija pa je zadnje tedne

mnogo storila, da dobi zaupanje Turčije in Grške in je odpoklicala svoje vojaštvo z meje med Albanijo in Grško. Isto je storila tudi Grška.

BEOGRAD, Jugoslavija, 9. oktobra. — Jugoslovansko časopisje obsežno piše o romunsko-madžarskem sporazumu za zmanjšanje obmejnih straž. Neko uradno poročilo zatrjuje, da je v tem oziru Jugoslavija prijateljsko posredovala med Madžarsko in Romunsko.

Sporazum med Madžarsko in Romunsko je mnogo pripomogel k pomirjenju na Balkanu, ravno tako pa je skupna nevarnost zbljzala vse balkanske države, da so pozabile svoja nasprotstva in so med seboj pričele bolj prijateljske zveze. Balkanske države se dobro zavedajo dveh nevarnosti — mogoče bodo slednjič potegnjene v vojno vihro, ali pa bodo postale žrtve političnega boja med Nemčijo in Rusijo.

Konvencija AFL.

CINCINNATI, Ohio, 8. okt. — Konvencija Ameriške delavske federacije zboruje tukaj že teden dni in je vprašanje, če bo konec prihodnjega tedna zaključena. Ena najvažnejših odredb, ki so bile doslej uveljavljene, je zmanjšanje oblasti predsednika Williama Greena. Dosedaj je bilo Greenu mogoče suspendirati katerokoli unijo, v prihodnje bo pa stopila taka suspenzija šele po 45 dneh in veljavo, če jo bo odobrila poseben odbor. Po mnenju voditeljev je bilo to potrebno, kajti suspendirane unije so povzročile Federaciji marsikakšen neljub proces. Novo odredbo je posebno priporočal Joseph A. Padway, pravni zastopnik Federacije, češ, da bo s tem ustava AFL precej uglasnjena.

Zračne postojanke za Anglijo v Kanadi

Angleška vlada je sklenila postaviti v Kanadi več letaliških postojank. — Kanada bo zalagala Anglijo z aeroplani.

LONDON, Anglija, 11. okt.

— Angleška vlada je sporočila poslanski zbornici, da bo navzlic temu, da žele severne in južne ameriške države obvarovati novi svet vojne, postavila v Kanadi velike letalske postojanke in da bo Kanada zalagala Anglijo z aeroplani in letalci.

Zračni minister sir Kingsley Wood je v poslanski zbornici naznanil, da se bodo letalski novinci najprej vezbali v Angliji, Avstraliji in Novi Zelandiji, nato pa bodo poslani na nadaljno vezbanje v Kanado. Po vseh angleških kolonijah bo v najkrajšem času povečano izdelovanje letalskega materiala in Anglija upa, da bo doma in v svojih dominijih mogla zgraditi po 1000 aeroplanov na mesec.

V Kanadi nameravajo na leto izvežbati po 25,000 letalcev ter bodo čez Atlantik v Anglijo pripeljali aeroplane, čim bodo zgrajeni.

Sir Kingsley je tudi zbornici povedal, da so zračni spopadi v Franciji na dnevnem redu in da so se angleški in francoski aeroplani in letalci

Najboljši kanad. letalec



Letalski maršal W. BISHOP, ki je v svetovni vojni izstrelil 72 nemških aeroplanov, je bil nastavljen kot posebni letalski svetovalec kanadske vlade v Ottawi. Zadnje dve leti je bil svetovalec pri kanadski vojaški zračni sili.

izkazali, da Nemece v vsakem oziru prekašajo.

Iz Beograda:

VOLILNA PRAVICA ZA SENAT

BEOGRAD, 3. okt. — Pravosodni minister dr. Laza Marković je danes pojasnil v izjavi, ki jo je podal časnikarjem, nekatere točke volilnih odredb za senatske volitve, za katere se je mislilo, da bi jim bilo treba pojasniti. Ker je bila narodna skupščina dne 26. avgusta letos razpuščena, je baš s tem dnevem pravno prenehala tudi volilna pravica narodnih poslancev, in zastran tega ne bodo mogli narodi poslanci glasovati na teh volitvah za senatorje.

SKUPŠČINE SOKOLSKO ZVEZE

BEOGRAD, 3. okt. — Zaključena je izredna skupščina Sokolske zveze Jugoslavije, ki je sprejela važne zaključke v zve-
Nadaljevanje na 2. strani.

POZOR!

Zaradi državnega praznika KOLUMBUSOVEGA DNE, ne izide jutri "Glas Naroda." Prihodnja številka bo v petek, dne 13. oktobra. Uprava.

Razne Vesti

BOLJE ENKRAT
KOT NIKOLI. . .

LITTLE MOUNTAIN, S. C., 9. okt. — 82 letni Walter E. Miller in njegova 81 letna žena sta praznovala tukaj šestdeseto obletnico svoje poroke. Da to svečano priliko čim dostojneje proslavita, sta se podala v kino-prvič v svojem življenju.

ZALESKI BO
ODPOTOVAL

PARIZ, Francija, 8. okt. — Tukajšnje poljsko poslanstvo naznanja, da se bo te dni podal v London poljski vnanji minister August Zaleski, ter bo ostal tam dalj časa. Namen njegovega potovanja ni znan.

"NORMANDIE" BO
OSTALA

Znana francoska ladja Normandie, ki je veljala približno petdeset milijonov dolarjev, bo pričakala v newyorškem pristanišču konca sedanje vojne. Dragocene preproge in maslonačaje so potresli za naftalinom in jih skrbno zavili, da se jih ne lotijo molji. Parnika niso prebarvali s sivo barvo, kar pomeni, da tekom vojne ne namerava zapustiti pristanišča.

Več kot 700 mož posadke se je vrnilo v Francijo.

DOLOČITEV MEJE
MED FRANCIJO IN
SPANIJO

BAYONNE, Francija, 9. okt. — Francija namerava mirnim potom uravnati mejni spor s Spanijo. V prvi vrsti gre za neko ozemlje v jugozapadnem delu Francije v okraju Saint Etienne. Tja se je podala posebna francoska komisija, ki bo razpravljala z zastopniki giede končne določitve meje.

REKORDNI OBISK
RAZSTAVE

SAN FRANCISCO, Cal., 9. okt. — Včeraj si je ogledalo tukajšnje Golden Gate razstavo 130,276 oseb. To je dosedaj rekordno število. Prvi dan je imela razstava 128,697 obiskovalcev.

REV. COUGHLIN
ZA EMBARGO

DETROIT, Mich., 10. okt. — Ameriške radio družbe so nedavno uvedle nekakšno cenzuro nad političnimi govori. — Vbodoče bodo zahtevale, naj jim govornik predloži pisan govor v odobrenje. Ta odredba je bila predvsem naperjena proti znanemu radio-priidigarju Coughlinu.

V nedeljo mu je bilo dovoljeno govoriti. Zavzemal se je za embargo, to je za prepoved izvoza orožja in drugega vojnega materiala iz Združenih držav.

Volilci so poslali svojim zastopnikom v Washington, — je rekel, — milijone in milijone pisem in brzojavk, naj ostane embargo v veljavi. Sveta dolžnost od naroda izvoljenih zastopnikov je, vpoštevat i zahteve naroda. Če nočejo vpoštevati teh zahtev, je to znamenje, da se je začela vlada nagibati k diktaturi.

Coughlinov govor je bil broadcastan z 48 radio postaj,

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakar, President J. Lupaha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
614 WEST 184th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For whole year in New York	\$7.00
For whole year in Europe	\$12.00
For whole year in Asia	\$15.00
For whole year in Australia	\$15.00
For whole year in Africa	\$15.00
For whole year in South America	\$15.00
For whole year in North America	\$15.00
For whole year in Central America	\$15.00
For whole year in Caribbean	\$15.00

Subscription Yearly \$6.—

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA”, 614 WEST 184th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1249

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

HITLER IN NEMCIJA

Sedanja vojna se povsem razlikuje od drugih vojn. Tolpa zločincev skuša izvojevati svoj zadnji obupni boj. V upanju, da ti zločinci podaljšajo svoje zavoženo življenje za nekaj mesecev ali let, pade v smrt sinove svojega lastnega naroda in sinove drugih narodov. Milijoni in milijoni nedolžnih naj umro, da bo moglo par kriveev nekoliko dalje živeti.

Lagali so in steparili, morili in ropali, uničevali in pozigali. Svoj narod so izropali, da so si napolnili žepa. Napolnili so si sovražstvo vsega sveta in poslali svoj narod v vojno. Ta vojna je najbolj brezključna izmed vseh dosedanjih vojn.

Slehnerni se vprašuje: — Kako dolgo bo trajalo? Koliko tednov! Mesecev! Let!

Nihče ne ve odgovora. Odgovor je pa mogoč, če se zamena to vprašanje z drugim, sličnim vprašanjem: — Kdaj se bo nemški narod zavedel, za kaj gre pravzaprav?

Anglija in Francija sta napovedali nacijskemu sistemu vojno. Mir hosta sklenili šele tedaj, ko bo nacijski sistem strmoglavljen.

Kdor hoče zaključiti z vojno, mora zaključiti s Hitlerjem. Kdor Hitlerju služi, Hitlerju uboga in Hitlerju pomaga, je morilec svojega lastnega naroda.

Vsi generali, ki so se še večeraj puntali proti Hitlerju, danes mu pa prisegajo zvestobo; vsi diplomatje, ki so se nekoč posmehovali diletantstvu “anštraherja” in danes občudujejo njegovo dozdevno genialnost; vsi gospodarski voditelji, ki so v kosteh čutili preteč polom, danes pa iz strahu kriče: “Heil Hitler!” — Vsi ti ljudje so resnični izdajalec naroda. Iz strahu in sebičnosti dovoljujejo nezaslusne strahote.

Vladujoči zločinci iščejo izhoda za beg, za njimi pa tišče v smrtno strahu ti “najplemenitejši” in “najboljši”. Medtem ko skušajo rešiti svojo lastno kožo, teče kri narodov v potokih.

Ne, to ni vojna kot so bile druge vojne. Kdor se bori v znamenju kljukastega križa, se bori proti nemškemu narodu. Kdor hoče rešiti nemški narod, mora obračunati z lopovi, ki vodijo nemški narod v stisko in smrt.

Demokratske velesile so napovedale nacijskemu sistemu vojno. Nemški narod se mora priključiti tej napovedi, pa bo vojna kmalu končana. Čimprej bo končana, temprej bo zavladal resničen mir. Dolgotrajna vojna bo pa gorje za Evropo in največje gorje za Nemčijo.

Nemčija ali Hitler, to je vprašanje. Nemški narod ima še enkrat usodo v svojih lastnih rokah.

(Nadaljevanje s 1. str.)

zi s prireditelji vsesokolskega zleta v Beogradu leta 1941, ob priliki, ko zasede prestol kralj Peter II. S skupščine so bile poslane tople brzojavke vdanosti kralju Petru II. in kraljeviču Tomislavu. Nova zvezna uprava je Vladimir Žerajević iz Sarajeva, prvi namestnik staroste; dr. Onton Gavrančič iz Zagreba, drugi namestnik in Joža (? ime nečitljivo?) iz Ljubljane, tretji namestnik; zvezni sokolski načelnik, Ivan Kovač, uradnik minist. voj. in mornar. v Beogradu.

ZENA SMIGLY-RYDŽA GRE V FRANCIJO
BEOGRAD, 3. okt. — Žena bivšega poljskega vrhovnega poveljnika generala Edvarda Smigly-Rydzja je šla preko Jugoslavije na poti iz Romunije v Francijo.

MINA IZ PREJŠNJE SVETOVNE VOJNE
BEOGRAD, 3. okt. — Dalmatinski ribiči z otoka Paga so ulovili v svoje mreže na lovu za ribami morsko mino, ki je bila zaraščena z algami in na katero so se priklopile razne školjke. Zategadelj se sodi, da je ta mina še iz prejšnje svetovne vojne.

ŠOLANJE KRALJA PETRA II.
BEOGRAD, 3. okt. — Kakor je znano, je mladi jugoslov. kralj Peter II. dovršil v lanskem šolskem letu srednjo šolo ter prejel zrelostni izpit s izvrstnim uspehom. Po poletnih počitnicah, ki jih je večinoma prebil na morju, potem v Sloveniji in na obiskih po starih srbskih samostanih, se je kralj vrnil v Beograd. Danes se začela zopet predavanja o vojnih in tujeraznih predmetih, s katerimi se šolanje nadaljuje.

FRANCOSKA ARTILERIJA NA POTU NA FRONTO



Dolga vrsta francoske artilerije se pomika čez gorato pokrajino na fronto nekje v Franciji. — Slika je bila poslana potom brzojavne žice.

Ohranitelj Demokracije

Spisala ELEANOR ROOSEVELT.

V tej deželi se širi čim dalje bolj bojazni in nestrpnost. Nestrpnost je nekakaj verska, nekakaj plemenska. V teh poslednjih letih so namone vse naše organizacije in neštivilni poedinci rekli to ali ono glede potrebe borbe proti nevarnim in upornim elementom v naši sredini. Pustili smo, da so nas napolnili s propagando, ki je ustvarila kompleks bojazni. Ako ste slučajno nekje na Jugu, vam kdo prav svečano pove, da vsi člani Odbora za Industrialno Organizacijo so komunisti ali pa da so vsi Črnci komunisti. V kakem drugem delu dežele vam kdo prav svečano pove, da so šole te dežele v nevarnosti, ker da so pod vplivom židovskih učiteljev in Židje so seveda sami komunisti. In tako brez konca in kraja.

Po mojem mnenju je prav potrebno, da nas kdo prav surovo dragne, da se zbudimo. Tako da bomo primorani napeti vso moč, ki jo imamo, da bomo znali gledati dejstvom v oči, kakršna so v naši deželi in po svetu, in da to nas napravi voljne žrtvovati vse, kar imamo v gnutnem pogledu, v svrhu, da svoboda in demokracija ne gine s sveta. Ko dopuščamo, da ena skupina ljudi začne gledati dol na drugo, tedaj utegnemo prinašati za kratak čas tujpljenje kakih posebnih skupini ljudi, resnično trplje-

nje pa in resnična krivica je bila storjena demokraciji in našemu narodu kot celoti. Bomo tudi vzgajali ljudi, ki ne morejo živeti pod demokratsko obliko vlade, marveč ki morajo biti kontrolirani s silo. Treba je pogledati v svet, da vidimo, kako lahko je premotiti ljudstvo, da sprejme brez ugovora krivice, drugim storjene, in prepusti breme odločitve in odgovornosti za vsako dejanje na rane našega nejasnega, kar se imenuje vlada, ali kake osebe, ki se imenuje voditelj.

Ne verjem, da zatiranje kjer-sibodi ali krivice, ki je ljudstvo kake dežele dopušča kakih skupini v isti deželi, more imeti dober vpliv. Neoporečno je da demokracija ne more preživeti, kjer sila, ne pa zakon, končno velja. Vsakokrat, ko dopuščamo, da se sila vrine v kak odnos ali med delodajalcem in delavci, oslaba sila moč demokracije in zaupanje, ki ga demokracija ljudstvo mora imeti v svojo zmožnost napraviti zakone, ki naj popravijo razmere, pod katerimi živimo, in ko nastane potreba, spreminiti te zakone potem rednega političnega postopanja v skladu z voljo večine ljudstva.

Res je dandanes, da so demokracije v nevarnosti, ker se zunaj po svetu pojavljajo sile, ki nasprotujejo njihovemu načinu življenja; ali gre še za več kot za demokracije. Kadar sila pošane tako potrebna, da se skoraj vsi narodi vdeležujejo tekme, ki naj jih napravi sposobne podpirati z orožjem ono, kar hočejo reči, in prisiliti ostali svet, da jih poslušajo, tedaj stojimo pred zadnjim sodom, razun ako istočasno nikdar ne odnehamo prizadevati se, da se najkaka druga rešitev.

Moramo čitati zgodovine civilizacije, kako je ta šla gor in dol pod oblastjo sile. Pod to zgodovino pa se vije povest bojazni vsakega poedince. Kakor se mi zli, dolžnost kliče na-ženske v tej dobi naše civilizacije, da delamo v prid demokraciji in se branimo postati žrtve bojazni. Ako se ne naučimo živeti skupaj kot poedinci in kot skupine in najti načine za reševanje naših težav, ne da bi pokazali, da se bojimo drug drugega, in se zatekli k sili, ne moremo upati na uspeh naše demokracije.

Poedinci in odgovorne skupine morejo obvarovati svoje svobode in priliko le s tem, da delajo skupaj za obvarovanje teh svobod in priliko v korist vsem poedincem in odgovornim skupinam.

ZABAVA SRBSKEGA DRUŠTVA

Prihodnjo nedeljo, 15. oktobra priredi srbsko pevsko društvo “Gusle” zabavo na 400 West 23rd St., New York, N.Y.

V nedeljo smo na “Slovanovi” proslavi prvič videli zares jugoslovanske vdeležbo, kajti sodelovala sta tudi hrvatsko pevsko društvo “Edinstvo” in srbsko pevsko društvo “Gusle”.

Do sedaj se jugoslovanska misel med nami ni posebno gojila, tola potrebno je, da se Slovenci, Hrvatje in Srbi malo bolj zblizamo, da se bolj spoznamo in tudi složeje delujemo na narodnem polju. Vsi smo malo preveč “ozkoprsni” in se le prečrati vrtimo samo v popolnoma “domačem” krogu. Sedaj pa imamo skupno državo in kot skupni državljani moramo biti v malo tesnejšem stiku in v ožji zvezi med seboj.

Zato je želeli, da bi Slovenci obiskali v nedeljo zabavo pevskega društva “Gusle”. Že iz narodnega ozira pa tudi zato, da na zabavi spoznamo šege in navade našega bratskega naroda. Marsikaj imajo, česar mi nimamo, in gotovo nam bo všeč.

Peter Zgaga

IZ NAŠIH KRAJEV

Starejši Idrijsani, Prifareci, Kanomeljei, Ledineci, Gorjani, Rovtariji, Črnoverci in Vojškarji se nemara spominjajo visoke, košene ženske, ki je dila baje nad dvajset nezakon-skih otrok.

Hleviška Johana so ji rekli in je bila v svojih mladih letih menda najlepše dekle v vsej idrijski okolici.

Ker so ji stariši že zgodaj pomrli, jo je vzel v rejo siromašen sorodnik. Bila je sama sebi prepuščena. Po rojstvu prvega otroka jo je rednik zapodil od hiše, nakar se ji je od vsega hudega zmešalo. Imena svojega zapeljivca ni nikdar izdala. Njenega prvega otroka in vseh poznejših so se usmili dobri ljudje, ona se je pa preživljala z delom na polju in v hlevu, sekala v gozdu, vozila hlode, nosila v košugnoj na oddaljene njive, drobila kamenje in posipala ceste.

Nobenega dela se ni ustrašila, in če je bilo treba, je delala za dva.

Ko se ji je približal čas, je izginila ter se vrnila z otrokom, povitim v stare cunjce. Rodila je v gozdu ali na polju, brez vsakršne tuje pomoči.

Ljudem, ki so jo spraševali

o očetovstvu otroka, se je bedasto smejala.

Najraje je bila v fantovski družbi. Z njimi je pela in pila. Ob času nabora, se je vsa nakitila s cvetjem ter od jutra do večera hodila po idrijskih ulicah in kričala: “Tauglih!”

Nihče se ni zmenil zanjo, kajti slabo bi našel tisti, ki bi jo skušal dražiti.

Jaz se je spominjam že kot postarne, šestdesetletne ženske. Njen obraz je bil podolgast in koščen, dvoje sivih oči ji je nemirno bliskalo, njena hoja je bila pokončna in moška.

Razen hodnične sprej od-pete srajce, je imela na sebi kratko krilo, na nogah pa visoke skoruje. Lase je imela pristrizene in na glavi moški klobuk. Za trakom krivice in šop posušenega cvetja.

V Idriji je bil umrl bogat obrtnik, in vse, kar je količikaj veljalo, je šlo za njim za pogrebom.

Po končanem opraviilu so se pogrebeci porazgubili po krčmah. Pri Kosu jih je bilo tri dolge mize: sami ugledni obrtniki in trgovci s svojimi ženami.

Ko so se odtešali z žganjem in golažem, je začel romati na mize liter za litrom.

Spočetka so se obnašali kot se pogrebecem spodobi. Povelečevali so zasluge pokojnika, hvalili njegova dobra dela in svoje slavospeve zaključili z običajno frazo: — Ja, on je dotrpeel, nas pa še čaka.

Pokojnik je bil kmalu pozabljen, žalost se je čedalje bolj umikala veselju in razigranosti in nekateri so že poskušali peti.

— Lej jo lej, — se je nena-doma oglašil eden med njimi, — odkol se je pa ta vzela?

V temnem kotu ob peči je sedela Hleviška Johana. V ustih viržinko, na mizi pred seboj pol litra žganja. Mrko je gledala predse in se ni zmenila za ves svet.

— Hej, Johana, — so jo začeli dražiti pbgrebeci vsevprek — ali si še vedno “tauglih”?

Kdaj bo krst? Ali nas boš povabila na krstijo?

Njihove žene so se veselo smehljale kot se pač spodobi ženam uglednih in poštenih meščanov. Zbadljivk ni bilo na konca ne kraja.

Iznenada Johana vstane stopi k njihovi mizi ter s kačjim pogledom motri drugega za drugim.

Oči so se ji bliskale kot da bi se v njih porajali spomini na nekdanje čase.

Vse je vtihnulo v mučenem molku.

Žene so zvedavo zijale v njo, možje so v zadregi povešali poglede.

Ko si je tako ogledala drugega za drugim, je zadovoljno rečeč se, stopila sredi krčme in jih pozvala s pretečim glasom: — Pa naj vstane tisti, ki še ni prineni vasoval!

Ko da bi legla nanje težka mora, so negibno sedeli.

— No, naj vstane! — jih je grožeče pozivala zmešana re-va.

— Pojdimo! — so jih začele siliti žene, vse prepodene in blede.

— Pojdimo! — so jih suvale s komolci — brži! Takoj!

Brez besede, kakor potepe-ni psi, so se v družbi svojih boljših polovic zvrstili skozi vrata.

Sredi krčme je pa stala Hleviška Johana kakor poseblejna groznja.

PO TREH LETIH PRIJET

V tajni razpravi je veliki senat v Ljubljani obsodil nekega mladoletnega cigana, ki je bil pred meseci aretiran, ko se je vrnil iz Nemčije. Ob aretaciji je cigan priznal, da je nderil v prepiru zaradi neke ciganke s kamcem po glavi cigana Hekla Kristijana, katerega so našli pred tremi leti mrtvega v Gruberjevem prekopu. Sodišče je obtožena oddalo v zavod za poboljšanje, ker ga zaradi mladoletnosti ni moglo obsoditi v ječo.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 20.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$ 112.50	Lir 2000
\$ 187.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA LEVRSU. ŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 184th ST., NEW YORK

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIŽARJI
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ
Vezano \$3.25

POTOP
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM
Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MECEM
Mehko vezano \$2.—

(Poštnino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company
216 W. 184th Street New York

Kratka Dnevna Zgodba

M. ZOŠČENKO:

PROPAGATOR

Vratar letalke šole v Moskvi Grigorij Kosonov je dobil dopust. — Ko prideš domov, — so mu dejali in naročili prijatelji pred odhodom v vas — povej tam kmetom kaj o aviatiki. Reci jim, da se uspešno razvija. Morda bodo kaj debeli za zgraditev letala.

— To naj vas nič ne skrbi, se bom že potrudil — je odgovoril Kosonov. — Uspešno lom propagator cilje našega letalstva. Nič se ne bojte, potruditi se hočem.

V vas je prišel Kosonov na jesen. In takoj je zavil k predsedniku kolhoza.

— Rad bi povedal našim kmetom nekaj o aviatiki — mu je dejal. — Propagirati hočem visoke cilje letalstva. Ali bi mogli sklicati zborovanje?

— Dobre — je odgovoril predsednik brez navdušenja — kar promovirajte letalstvo! Jutri skličem kmete.

Naslednjega dne je sklical predsednik kmete na določeni kraj za ekednjem. Prišel je Kosonov in jezik se mu je zapletal, ko je spregovoril:

— Tako torej, tovariši, o aviatiki hočem govoriti. Hm, razvijte se, razvijte... A ker ste premalo izobraženi ljudje, vam povem na preprosti način kaj o aviatiki. Tu recimo, je Nemčija, tu je Kitajska. Tu je Rusija in tu... hm... tu je... — O čem pa govori? — so majhali kmetje s glavami.

— Kako to, o čem? — je zamrmral Kosonov uzaljeno. — O aviatiki. In ker... — Ne veži otrobovi! — je zakričal nekdo iz množice.

— Saj jih ne vemoz, tovariši. Govorim verstar o aviatiki.

Razvija se, tovariši, razvija. Kar je res, je res! Nič slabega ne morem reči.

— Sakra! — je zagodrnjal predsednik. — Malo razumljiveje, tovariši. Govori tako, da te bodo ljudje razumeli in stopi bliže k njim!

Kosonov je stopil nekaj korakov bliže k zborovalcem in znova je povzel besedo:

— Tako torej tovariši, gradimo letala in letamo. Po zraku seveda. Res, nekateri se ne obdržijo in padejo doli. Kakor oni dan letalec Jarmilkin. Gori je letel hitro, doli pa še hitreje. In ves se je razbil.

— Seveda — so pritrdili kmetje. — Saj človek ni ptica.

— Saj vam pravim, — je pozdravil Kosonov z veseljem to nepričakovano podporo. — Saj vendar ni ptica. Ptica pada na tla in leti naprej, da se kar kadi za njo, človek pa... Vzemimo letalec Popkova. Leti, leti naenkrat pa trah in že ga vlečejo napol mrtvega iz pod ruševin. Pripeti se to in ono. Neki letalec je obtičal z letalom v kroni drevesa.

— Beži no, — so se začudili zborovalci.

— Pri moji veri — je nadaljeval Kosonov. — Visel je tam kakor opica in stokal in javkal. A propeler, brateci moj! Nekdo se je primotvililil podenj krava — pa je nisamo nikoli več videli. Kar kaša se je napravila iz nje. Včasih pridejo pod propeler tudi pi.

— In konji tudi? — so vprašali kmetje. — Zares konji tudi?

— Tudi — je odgovoril Kosonov. — Propeler ne pozna

NEKAJ ŠTEVILK O BRODOVIH

Te dni je bilo objavljeno v časopisju, da je Anglija dala svojim ladjam navodilo, naj se kar moč izogibajo Sredozemskemu morju, ker je po verodostojnih poročilih veliko število nemških podmornic v Sredozemlju in ogrožajo plovbo po morju. Anglesko mornariško poveljstvo je zaradi tega sklenilo, da zaenkrat napravi ovinek do svojih pomorskih ciljev, dokler ne bo zopet moč goče zagotoviti plovbe po Sredozemlju, kar bo v najkrajšem času mogoče.

Takoj spočetka vojaških operacij je toj pozornost javnosti obrnjena k podmorski vojni, ki bo še večjega pomena kakor pa v zadnji svetovni vojni. Kajti moderne podmornice so neprimerno bolj spopolnjene kakor so bile nekdanje in tudi njih število je bistveno večje.

Kakor znano, je Nemčija odpovedala svoj pomorski dogovor z Anglijo iz leta 1935. V dotičnem dogovoru je Anglija Nemčiji zelo veliko popustila glede števila podmornic in vojnih ladij. Z odgovorjo pogodbe pa je Nemčija zopet postala svoj lastni gospodar. Po prejšnjem dogovoru se je Nemčija zadovoljila s 35 odst. celotne britanske mornarice, pač pa je zahtevala za svoje podmornice 45 odst. Leta 1935 bi nemška pariteta nasproti Angliji znašala 52.700 ton. Ker pa so med tem Angleži zgradili mnogo vojnih ladij, bi se nemški odstotek dvignil na 72.000. Toda v resnici ima Nemčija samo podmornice 31.288 ton in v gradnji 41.322 ton. V začetku sedanje vojne imajo države naslednje število podmornic:

Združene države 105, Sovjetska Rusija 160, Japońska 69, Francija 96, Italija 118, Anglija 69, Nemčija 71.

Rusija, Nemčija in Italija so gradile le male podmornice, medtem ko je Francija deloma gradila prave pomorske križarke s skoraj 3000 tonami. Nemci imajo 32 podmornice po 250 ton s 25 mož posadke, 24 podmornice po 500 ton in 15 podmornic po 740 ton s 35 do 40 mož posadke. Strokovnjaki pravijo, da so nemške podmornice zelo spretno grajene in da morejo vzeti mnogo goriva s seboj, in so torej uporabne tudi za dolga pota.

Anglesko vojno brodogradništvo je dne 1. julija 1939 štelo naslednje vojne edince:

15 oklopnih bojnih ladij;
7 velikih oklopnih matičnih ladij za letala;
15 velikih oklopnih križark;
47 velikih, srednjih in manjših rušilcev in torpedovk;
69 podmornic.

Število malih "mah" to je majhnih bojnih čolnov ni znano. Do konca leta 1939, pa mora zgraditi še nadaljnje število ladij. Zaradi izbruh vojne

Iz Slovenije

LOV ZA ROPARJI, KI JIH NI BILO

Iz Kamnika poročajo V obrobni vasi kamniške občine pod planinami so imeli te dni ponoči velik dirndaj. Vsa vas je bila pokonec, in je vpriporila pravcati pogrom za tatovi in roparji, ki jih pa v resnici ni bilo. Razburljivi dogodek, ki je prinesel toliko nemira in strahu v pokojno planinsko vasico, se je odigral nekako takole:

Sosedom Janez se ga je v gostilni pošteno nakresal. Zapravil je ves denar zadnje plače za sladko kapljico in se naenkrat znašel v kočljivem položaju, kaj bo rekla žena, ki je menda zelo huda. Bistra glava pa jo kmalu iztuhta. Ko je Janez prišel v bližino domače hiše, je pričel tuliti na vse grlo "Na pomoč! Roparji! Tatovi!" Da bi bil učinek še večji, je tolkel s kolom po kozolecu in zraven vpil kakor za stavo.

"Ježeš Marija," je zavpila žena, ko se je prestrašena prikazala na oknu in zagledala svojega moža, kako se obupno bori s kolom in maha po kozolecu. Janez ji je z ogorčeno prepričanostjo dopovedal, da so ga napadli roparji in mu vzeli ves denar. Njegovim krikom se je zdaj pridružila še žena, ki je jadrno zaklenila vrata in skrila vse dragocenosti. Iz vseh hiš so pričeli vreti ljudje, oboroženi s koli, vilami in sekirami in so v obupnem diru zasledovali namišljene roparje. Ženske so tarajajo zapirale okna, in vrata in v strahu pričekovale, kaj bo če pridejo razbojniki do hiše. Ena se je

SKOZI OKNO USTRELIL MATER 6 OTROK

V noči od 27. do 28. avgusta se je zgodil umor, kakršnega še ne pomnijo. 43-letna Terezija Horvat, žena Martina Horvata iz Trnja in mati 6 otrok, je imela nedovoljeno znanje s 33-letnim Ivanom Žalikom iz Trnja, čigar žena je v Franciji na sezonskem delu.

Omenjene noči je imenovana spala v prednji sobi, v kateri so spali razen nje še 3 otroci. Mož in starejša hčerka sta spala v zadnji sobi. Krog 10. zvečer pa je počil strel in revolverja in Terezija je padla. Imela je še toliko moči, da se je privlekla v hodnik in klicala moža in starejšo hčerko na pomoč. Ko sta ta dva prihitela, je bila že mrtva.

Orožniki so šli takoj na delo, da izsledijo krivca. Ker je bilo v času umora v hiši okno odprto ter so bile svetilce, ki so bile na oknu, razložene po tleh, se je sklepalo, da se je žena brž pred smrtjo razgovarjala z morilecem in da je dobila strel ki jo je zadel v prsa, stoje, kar se je tudi komisijko ugotovilo. Osumljen je bil takoj omenjeni Žalik, sum pa je še potrdilo to, da je Žalik takoj po umoru pobegnil. Prijeli so ga obmejne oblasti v Radgoni v Nemčiji. Dočim pa je prišel izvedenec lendavskega okrožnega sodišča v Radgoni, so nemške oblasti jetnika izpustile v notranjost Nemčije.

VILJEM TOMIC

Omahlil je sivi Sokol. Hitro nepričakovano je za večno zapustil sokolske vrste 86-letni starosta Sokolskega društva Trebnje in podstarosta novomeške sokolske župe brat Viljem Tomic, posestnik in trgovec v Trebnjem. Kakor v gori hrast je k ljuboval viharjem življenja, da je morala priti pozna jesen življenja, ki je odprla vrata v večni mir. Od ustanovitve Sokolskega društva Trebnje v letu 1908. pa do smr-

ti je bil pokojnik vedno na četu društva. Z zgledom in besedo je koval sokolske značaje ter jih bodril vedno novemu delu za resnico in pravico. Trajna in neprecenljiva ostane njegova zasluga za Sokola v Trebnjem in za razvoj naprednega in narodno zavednega Trebnja sploh.

MRLIČ V GOZDU SPOZNAVAN

Naš Gucljani so našli nedavno mlado obešenko. Truplo so prenesli v mrtvašnico v St. Vid. Obupanka ni imela pri sebi nobenih dokumentov in šele pozneje se je dalo ugotoviti, da je bila to žena nekega nameščena finančne kontrole, ki je prispela v Ljubljano odnekod iz Bačke in žala umreti v šentvidski gozdu. Obupala je nad življenjem zaradi neozdravljive bolezni.

Pred tremi tedni so bili orožniki spet obveščeni o najdbi že razpadajočega se trupla v Gameljnah, ki tudi spadajo v njihov okoliš. Neznanec je bil star okoli 30 let, je bil oblečen le v spodnje hlače, bela svilona srajca pa je bila stlačena v klubok. Obdukcija je pokazala, da je bil neznanec ustreljen v glavo in gre v tem primeru za zločin. Te dni so se na sodišču zglasili ljudje, ki so obupanca spoznali po opisu komisije. Bil je 27-letni Josip Beltram, doma iz Avdovščine, bivši dijak, ki je kasneje opustil študije in se preživljal z različnimi priložnostnimi opravki.

BREZ "AUFBIKSA" NE MOREJO ŽIVETI

Vzklík "aufbiks" ki je med fanti na deželi ultimatum in poziv za spopad, je povzročil že mnogo gorja. Tudi Anton Vilman, tovarniški delavec z Jesenice, se je moral zagovarjati pred sodniki, ker je z nožem

POŠILJATELJEM DENARJA

Zaradi sedanjih razmer v Evropi so bile naše prejšnje zveze za pošiljanje denarja začasno prekinjene. Sedaj skušamo skleniti nove zveze za pošiljanja denarja v Jugoslavijo, ki bodo odgovarjale vsem pravilom točnosti in varnosti. Denar v Italijo pošiljamo ravno tako kot prej.

Ne sprejemamo pa denarja za pošiljanje v Nemčijo in na Poljsko.

Nobena država ne izplačuje več denarja v dolarjih.

Upamo, da boste upoštevali in se boste prepričali, da to delamo iz previdnosti, da obvarujemo svoje rojake pred kako škodo.

Zahvaljujemo se za dosedaj in se priporočamo še za nadaljnjo naklonjenost.

Potniški Oddelek,
Slovenic Publ. Co.

sumil Franca Guzelja v trebuh, je zakričal "aufbiks", preden se je začelo klanje med vinjenimi fanti. "Ali ne morete živeti brez 'aufbiksa'?" ga je vprašal sodnik. Obtožence ni odgovoril. Najbrž je prepričan da brez "aufbiksa" gorjenjski fantje ne morejo živeti. Vilman je bil obsojen na 2 meseca ječe in mora plačati 2500 din za bolečine in vse druge stroške.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894., inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedeštem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 46. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.450.000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŽEV 182

SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTE IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 46-LETNEGA OBSTANKA OKROG \$7.000.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškoibe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, danj zavarovalnina z vsakim dnem naraste. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assesment: primerne nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo priložnostno plačilo rezerve izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assamentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega delava vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovanka bi moral(a) biti član (a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi matere vdor in svet. Če ni član ali članica, te mogoče in bogate podporne organizacije, pridruži se in stopi tako.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadalno K. S. K. Jednoti. Kjeroli se nimate društva, spadalno K. S. K. Jednoti podporni organizaciji, ustanovite ga; to ba je le osem onob v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja poizvedila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOHN ZALAR, 508 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

EDWARD R. PARKER COMPANY

INVESTIRANJE

165 BROADWAY

NEW YORK

Dopisni Posredovalec
CLARENCE HODSON & CO., INC. TELEPHONE
CORTLAND 7-2973 - 4

Vstanovljeno 1893

ČAST NAM JE NAZNANITI, / /

DA JE OD 1. OKTOBRA

Mr. EUGENE DOUVAN

NAMEŠČEN PRI TEJ TVRDKI KOT
RAVNATELJ INOZEMSKEGA
ODEDELKA

POPOLNA ANALITIČNA POSTREŽBA

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kernik (136 strani.) Kernik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklamen" je ena njegovih najboljših povesti.
Cena \$1.00

MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere.
Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Rider Hagard. (283 strani.) Zgodba, o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu taktarnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt.
Cena \$1.45

KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dodobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so predstavljena v vse kulturne jezike.
Cena \$1.00

IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devetnajstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena : \$2.50

Slovenic Publishing Company

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

46

Čez nekaj časa pa pravi Winnie, ker se spomni, da bi pri obisku v Hollovi hiši lažje videla Hansa, ako bi bila z njo tudi Truda, kot pa če bi bila sama, zato pravi:

"Naravnost povedano, Charlie, nikakor ne gre, da bi sam ostal s Trudo. Oba sva dolžna, da skrbiva za njeno dobro ime. Pomisli samo, kaj bi se zgodilo, ako bi kdo naših ljudi pripovedoval na Gravensteinu, da si bil sam s Trudo v hiši. To bi bila prava hrana za Iduno! Takoj bi za Trudo spletla vrvi."

Charlie jo negotovo pogleda.

"Winnie, o tem ti menda prepričana, da je Truda pod mojim vanstvom ravno tako varna kot v Abrahamove mmaročju."

"Seveda vem, toda vsi ljudje to ne poznajo tako, kot te jaz. Bodi tedaj pameten in ne nasprotuj najini skupni vožnji v Kassel."

Truda med tem časom postaja enkrat rdeča, enkrat bleda, kar Charlie dobro opazi. Prijetno si je domišljeval, da bo svojo ljubljeno imel ves dan, jo bo hranil, ji stregel in z njo govoril. Toda njenemu glasu ni smel skodovati.

Nekaj časa strmi kot izgubljen v svoje misli pred se, nato pa z močnim sunkom skoči na noge.

"Potem pa ste na napačni poti, ako mislite, da bom sam ostal doma. Vaju bom spremil — zakaj se ne bi peljal v Kassel? — saj moram marsikaj kupiti. Slednjic pa morem tudi Trudine stariše obiskati — rad bi jih spoznal."

Charlie je zelo ponosen na svoj domislek, zlasti še, ko vidi, da je Truda zardela in ga zarače pogleduje. Saj bi ji bilo tudi hudo tudi samo en dan biti od njega, kajti še vedno se je skrivaj bala Idune in njenih spretnosti.

"Dobro, se bomo pa peljali skupaj in bo zelo prijetno," pravi Winnie in obema priklama.

"Svoji materi pa bi rada pisala saj dopisnico, da saj za nas kaj pripravi," pravi Truda.

"Tega pa ne! Tvoji materi ne maramo povzročati nobenega dela."

"Prav gotovo ne, kajti drugače bi nazadnje še mislila, da Trude sploh ne more več pogrešiti. Presenečili jo bomo ter bomo vaše stariše in brate povabili na večerjo v hotel. Po tem bo mogla vaša mati nemoteno z nami sedeti," pravi navdušeno Charlie.

Svetel pogled iz Trudinih oči mu poplača njegovo misel. "Oh, ljubi Bog, to bo cel praznik za moje domače! Charlie, dobri ste, jaz pa sem vam dolžna vedno več hvaležnosti in ravno tako tudi Winnie."

"Kako misli Winnie o tem, ne vem, toda ob gotovem času bom že poiskal vašo hvaležnost, na to se morete zanesti. Sedaj pa nikar ne mislite, da sem tekom tega razgovora pozabil na vas paziti. Skleda s čokolado še ni prazna; popili ste še drugo skodelico. Torej, sedaj pa kar tretjo!"

Charlie ji sam natoči skodelico in Truda mora izpitati, kajti Charlie ne pozna nikakega usmiljenja. Takoj po zajtrku jo prime za roko in jo pelje na tehtnico. Postavi jo na njo, gleda kazalec ter znaže z glavo in jo pri tem očitačoče gleda.

"Od večerj se niste zredili niti za sto gramov. Koliko časa bo še to trajalo, da boste pridobili deset funtov?"

Truda se mu jasno zasmeje v obraz; presrečna zaradi njegove velike skrbi za njo.

"Samo poglejte, Charlie, sedaj se vendar že nekoliko božite. Ako me hočete še kaj časa obdržati v hiši, da pridobim deset funtov na teži, potem me boste morali držati celo moje življenje."

Charlie pa jo pogleda od vrha do tal.

"Sedaj imate saj boljšo barvo in že to je nekaj vredno. Toda to vam rečem, jesti boste morali do skrajne možnosti — kajti za trajne goste nistem."

Truda prestrašena skoči s tehtnice in ga boječe pogleda.

"Za božjo voljo Charlie, upam, da ne mislite, da bi vam bila s svojim prodoljnim bivanjem v hiši v kako breme! To je bila menzda samo šala!"

Charlie jo veselo in svetlo pogleda.

"O tem bova še govorila. Sedaj bomo najprej igrali tenis, da si ne bomo samo pridobili masti, temveč tudi mišice." Te besede sliši Winnie, ki je tudi prišla k tehtnici.

"Charlie, ako te kdo posluša, kako ravnaš s Trudo, si mora misliti, kot da jo hočeš poslati kot pitano tele na razstavo."

Truda se mora smejeti nad Charlievim obrazom. Toda Charlie pozabi na svoje presenečenje, se zasmeje in pravi: "Ti, Winnie, povej še eno tako šalo, kajti prav rad vidim Trudo smejeti se. In ali si že videla, da ima pri kotu lesenih ustnice majhno jamico! Ako bo malo močnejša, bo to zelo lepo."

Winnie se usmili Trude v njeni zadregi in jo pritisne k sebi.

"Sedaj pa takoj na tenis, Charlie; pojdi po žoge in lo-parje. S Trudo bove šli naprej."

"Vedno me kam pošlješ, in tega ne bom več prenašal. Lepo boste počakali, dokler se ne vrnem z žogami."

Njegov preteči pogled je obe prikoval k tlom. Dolgih korakov odide. Truda se vrže Winnie na prsi.

"Oh, Winnie, tukaj pri vas je kot v nebesih."

Winnie ji boža rjave kodre in jih potisne s čela.

"Samo ostani v teh nebesih — za vedno, draga Truda," ji pravi prisrčno.

Truda ji hvaležno poboža roko.

"Nisem vedela, da imaš tako dobro, plemenito srce. Winnie. Na Gravensteinu si se vedno drugačno kazala."

"Mogoče sem svoje srce šele sedaj odkrila, odkar si ti pri nas. Mogoče ti bom kdaj pozneje to pojasnila. Sedaj še ravnaj ne vem, kaj se je zgodilo z menoj. Povej mi, Truda, ali pa bodi jutri našla vse svoje ljudi doma!"

(Nadaljevanje prihodnjak)

Berlin v živilskih in bencinskih nakaznicah

Nemške oblasti so regulirale prehrano prebivalstva z nakaznicami. Časopisje vsak dan objavlja pravila, kdo ima pravico do teh nakaznic in koliko, kje se dobi hrana te vrste, kje druge potrebščine.

Nakaznice se izdajajo za vsa živila, milo, premog, tkanine in čevlje. Za bencin veljajo posebna določila. Za organizacijo vsega tega izvednega aparata je mestno poglavarstvo v Berlinu ustanovilo tri vrste uradov: 1. urade, kjer izdajajo nakaznice; 2. gospodarski urad in 3. prehranjevalni urad. Časopisje meščanstvu dan za dnem razlagajo, kakšna je pristojnost enega in drugega teh uradov.

Uradov, ki izdajajo nakaznice na živila, je po Berlinu zelo veliko. So pa dvoje vrste nakaznic: "Bezugskarten" za živila, na katerih je povedano koliko gre komu na dan masti, sladkorja, moke, itd., ali pa družinskemu gospodarju na glavo njegovih članov "Bescheine" so za vse ostale potrebščine — čevlje, tkanine, premog — in se izdajajo po dokazani potrebi in se v vsakem posameznem primeru odloči, koliko si prinašalec te nakaznice za dobavo sme nabaviti. Posebne nakaznice so za dodatno mleko, ki se izdajajo samo za otroke in otročnice. Dobijo se na podlagi listin, ki dokazujejo rojstvo otroka, na podlagi zdravniških izpovedi, da mati pričakuje otroka ali izpovedi babice in raznih javnih domov. Po teh nakaznicah dobijo otroci do šestega leta pol litra "dodatnega mleka" na dan, otročnice pa tri decilitre.

Gospodarski uradi izdajajo: osobne izkaznice za tiste, ki se samo nimogrele runde v okraju, izkaznice za premog, za kurjavo, za gostilne, prenočišča, manjše obrti, zavode in razne pomožne vojaške in obrambne skupine, dalje izdajajo nakaznice za milo in razne obrate katerih osebe je zaradi poklicnega dela izredno izpostavljeno nesnagi na telesu ali na obleki; gospodarski uradi izdajajo tudi nakaznice in čevlje potujočim ljudem, ki v svojem poklicu hodijo iz kraja v kraj, dalje izdajajo tako nakaznice za zavode, pomožne vojaške in obrambne skupine. Gospodarski uradi na podlagi odrezkov poračunavajo s trgovci za malo, koliko živil ali ostalega blaga so izdali na zgornji dve vrsti nakaznic. Izdajajo tudi nakazila za bencin in rudninska olja.

Prehranjevalni uradi izdajajo živilske nakaznice zavodom, gostilnam, prenočiščem, pomožnim vojaškim in obrambnim skupinam in s trgovci na malo na podlagi odrezkov poračunavajo količine oddanega blaga.

Vsi ti mestni uradi, prehranjevalni, gospodarski in uradi za izdajanje nakaznic, so odprti vsak delavnik od 9. dopoldne do 1. popoldne in od 3. do 7. popoldne. Poslovni protori uradov so razvidni iz napisnih tablic za vsak kraj ali vsako ulico posebej. Nakaznica za tkanine in čevlje se lahko dobe tudi po pooblaščenju, ki je z naročilom v kaki posebni zvezi (sorodnik, svoje otroke). V sporazumu s poveljstvom vojske se tudi vojaškim osebam vse te potrebščine prodajajo na izkaznice.

Kako varčno je treba ravnati z bencinom in kakšna dobrina je v teh dneh v Nemčiji postal bencin, pa boste razvideli iz tega-le poziva, ki je izšel nedavno v berlinskih dnevnikih:

"Uradno je bilo sporočeno, kdo v okviru odrejenih omejitev se dobi pogonsko sredstvo. Vsak tak je odgovoren celokupnosti. Pogonsko sredstvo sme uporabljati samo v življenjsko nujnih primerih. Vsak lastnik motornega vozila naj se ravna po naslednjih načelih:

"Najbolj nujen je prevoz tistega blaga, ki je zaženo za življenje. Tudi osebna vozila se ne smejo uporabljati za druge namene. Kdor bi se vozil iz udobja ali za zabavo, bi s tem celokupnosti odvzemaš važno dobrino. Tudi vožnje v poklicni službi je treba skrbiti za čim manj. Avto-izvozi so na razpolago samo tistim ljudem ki v nujnih in važnih primerih z javnimi prometnimi sredstvi ne morejo pravočasno priti na mesta.

"Nakaznice za bencin niso nobene poljubne karte za neomejeno rabo avtomobila. Lastniki se morajo ravnati po teh načelih. Varnostne straže bodo nadzorovale, v koliko se jih drže. Kdor bi jih grobo kršil,

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Nova VELIKA KUCHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vsa stara in najnovejša dogmna kuhinjske umetnosti. Snov je obdelana nad vse pregledno, izbira receptov je izbrana. TO JE NAJPOPOLNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjige je razkošna. Nešteto je slik v besedilu, 34 pa je novih barvanih tabel, ki jih je naslikal Dragotin Humek. . .

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebni izbiri in menjavi. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedili. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUCHARICA

Četudi je osmi tisk knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izdaj, je cena knjige sedaj znižana. **\$5.** (Poštno plačamo ml.)

Naročite pri: **VELJA SAMO**
KNJIGARNE: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street - New York, N. Y.
GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

bo klicati na odgovor. Tudi mora računati s tem, da mu bo vozilo takoj zapečatenost."

FEDOR RAZKOLNIKOV JE ZBLAZNEL.

Iz Nice poročajo o življenjski tragediji Fedorja Razkolnikova, bivšega ruskega poslanika v Sofiji. Pred dnevi je dopotoval s svojo ženo v letoviše Grasse na francoski rivijeri blizu Cannes. Nastanil se je v najboljšem hotelu in ni skrival svojega imena, v hotelsko knjigo se je vpisal s polnim imenom ter je celo podrtal pripombo, da je diplomat. Izmed gostov ni nihče postal pozoren na bivšega ruskega diplomata, o katerem so lani poročali vsi listi, da je bil kot sovjetski poslanik v Sofiji in kot bivši tajnik politične pisarne boljševiške stranke ugrabljen in najbrže umorjen, da ga je doletela ista usoda kakor Kutjepova in generala Millerja v Parizu. Drugi dan po prihodu je odšel Razkolnikov z ženo po kosilu v svoje sobe, kmalu nato pa je hotelsko osebje prestreglo obupne krike na pomoč iz Razkolnikove sobe. Vdrli so v sobo, in videli ženo, ki se je borila z možem. Razkolnikov se je hotel pognati skozi okno in na ta način si končati življenje. Očitno je bilo, da se je bivšemu sovjetskemu poslaniku zmešalo. S pomočjo osebja se je posrečilo Razkolnikova prepričati namero, odpeljati so ga takoj na kliniko v Nice, kjer so ga preiskali specialisti in ugotovili, da je Razkolnikov zblaznel ter da ni upanja da bi ozdravel.

Fedor Razkolnikov je bil rojen 28. januarja 1892 v Petrogradu. Bil je sin imovitih meščanskih staršev. Kakor mnogi mlademci, se je tudi on živo zanimal za revolucionarno gibanje. Ko se je aktivno udeleževal v pokretu boljševikov, je vzbudil pozornost Lenina, v milosti pa je ostal tudi pri Stalinu. Zadnje Razkolnikovo službeno mesto je bila Sofija, kjer je zastopal Rusijo kot poslanik lani v maju, ko je Razkolnikov izgubil brez sledu iz Sofije in so vsi domnevali da so ga ugrabili sovjetski agenti. Nekaj mesecev kasneje so listi objavili več, da se Razkolnikov nahaja živ in zdrav v Italiji. Iz Italije je Razkolnikov prišel v Francijo. Javnost bi pozabila nanj, a tragičen dogodek na francoski rivijeri ji je zopet osvežil spomin na bivšega poslanika v Sofiji, ki se mu je po tajinstveni aferi in tajinstvenem izginotju iz Sofije omračil um.

CLAS NARODA pošiljamo v staro do movino Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

MEHKO VEZANE KNJIGE Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5 KNJIG \$ **1** za

1. Andrej Hofer (Junaki vodja Tirocev)
2. Belgrajski Biser (Vito Jelenč)
3. Beneška Vedečevalka
4. Boj in Zmaga (Josef Spillman)
5. Božični Darovi (Rudolf Vrabič)
6. Burska Vojska
7. Cvetke (H. Majar)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve sliki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lovrenc Skupnik)
12. Fra, Diavol
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gozdovnik, I. zvezek (H. Majar)
15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)
16. Hudo Brezno (Fr. Erjavce)
17. Humoreske, Groteske in Satije (Azov in Teffi)
18. Korejska Brata, črtica iz mladosti v Koreji (Josef Spillman)
19. Kravn Osveta (Dr. Jęgőc)
20. Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
21. Maron, krščanski deček z Libanona
22. Musolino
23. Na Indijskih Otokih
24. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
25. Parizki Zlatar
26. Patria, Povest iz irske Junake dobe (H. Federer)
27. Popolniki, novele in črtice (Milan Puzelj)
28. Požigalec (H. Majar)
29. Pravičje in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
30. Povesti in Slike (Ksaver Meško)
31. Ptice Selivke (Tagore)
32. Praki Judek (Josip Volec)
33. Praprečanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
34. Prihajač, povest (Fr. Detela)
35. Prst Božji, I. zvezek
36. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)
37. Preganjanje Indijanskih mislonarjev (Josef Spillman)
38. Rdeča in bela vrtina (Anton Huonder)
39. Revolucija na Portugalskem
40. Sisto s Sesto (H. Federer)
41. Skazi Širno Indijo
42. Spis Kristofa Šmida
43. Student naj bo (S. Finžgar)
44. Strahote vojne
45. Suniški Invalid (S. Košutnik)
46. Sveta Notburga
47. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
48. Večerna pisana (Marija Kmetova)
49. Vrtinar (Tagore)
50. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
51. Vojnimir ali Paganstvo in krščanstvo (Josip Ogrinc)
52. Zadnja Kmečka vojska (August Senon)
53. Zadnji dnevi nesrečnega kralja (S. Košutnik)
54. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
55. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinški)
56. Zgodovinske anekdote (Dr. Šarabon)
57. Zlatokopi (Josef Spillman)
58. Znanj iz Bosne, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od leta nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR! Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK